

Lög

um breyting á lögum um útlendinga, nr. 96 15. maí 2002, með síðari breytingum.

1. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 1. gr. laganna:

- Við 1. mgr. bætist nýr málslíður er orðast svo: Með útlendingi er í lögum þessum átt við hvern þann einstakling sem ekki hefur íslenskan ríkisborgararétt.
- Á eftir orðunum „í siglingum erlendis“ í 4. mgr. kemur: og íslensk loftför í flugferðum erlendis.

2. gr.

1. mgr. 3. gr. laganna orðast svo:

Dómsmálaráðherra fer með yfirstjórn mála samkvæmt lögnum. Hann getur sett nánari reglur um heimild útlendinga til að koma til landsins og dveljast hér á landi, þar á meðal um frekari skilyrði fyrir dvalar- og búsetuleyfi.

3. gr.

4. gr. laganna orðast svo ásamt fyrirsögn:

Landamæraeftirlit.

Hver sá sem kemur til landsins skal þegar í stað gefa sig fram á landamærastöð eða við næsta lögregluvirkni. Sama gildir um þann sem fer af landi brott og skal hann sæta brottfarareftirliti. Undanskilin er för yfir innri landamæri Schengen-svæðisins, svo og aðrar ferðir sem eru í samræmi við reglur sem dómsmálaráðherra setur.

Koma til landsins og för úr landi skal fara fram á stöðum og afgreiðslutímum sem dómsmálaráðherra ákveður. Ákvæði tollalaga gilda um för yfir innri landamæri Schengen-svæðisins.

Dómsmálaráðherra setur nánari reglur um för yfir landamæri, þar á meðal skilyrði fyrir komu til landsins, tilhögun eftirlits, skráningu upplýsinga og jafnframt um undantekningar frá ákvæðum 1. og 2. mgr. um för yfir innri landamæri Schengen-svæðisins. Hann setur einnig reglur um skyldu stjórnanda skips eða loftfars til að ganga úr skugga um að farþegar hafi gild ferðaskilríki.

4. gr.

Á eftir 4. mgr. 6. gr. laganna koma þrjár nýjar málsgreinar sem orðast svo:

Heimilt er að veita útlendingi vegabréfsáritun sem gildir á öllu Schengen-svæðinu ef eftirfarandi grundvallarskilyrðum er fullnægt:

- a. hann hefur gilt vegabréf eða annað gilt kennivottorð sem viðurkennt er sem ferðaskilríki við komu til Íslands og annarra Schengen-ríkja og við brottför er gildir a.m.k. í þrjá mánuði fram yfir þann tíma sem vegabréfsáritunin sem sótt er um tekur til,
- b. hann hefur heimild til að ferðast til baka til heimalandsins eða annars ríkis sem gildir a.m.k. þrjá mánuði fram yfir gildistíma áritunarinnar,
- c. hann hefur nægileg fjárráð sér til framfærslu meðan á fyrirhugaðri dvöl stendur og til að greiða fyrir ferð til baka til heimalandsins eða annars lands þar sem honum hefur verið tryggður aðgangur, eða getur framfleytt sér á löglegan hátt,
- d. hann getur sýnt fram á tilgang dvalar,
- e. ekki liggur fyrir ástæða til frávísunar eða brottvísunar hans skv. 18. eða 20. gr.,
- f. hann er ekki skráður í Schengen-upplýsingakerfið í því skyni að honum verði meinað að koma til landsins,
- g. hann telst ekki ógn við allsherjarreglu, þjóðaröryggi eða alþjóðasamskipti ríkisins eða annars ríkis sem tekur þátt í Schengen-samstarfinu,
- h. hann hefur gilda sjúkrakostnaðar- og heimferðartryggingu.

Ef ástæður sem varða utanríkisstefnu eða almannaoöryggi mæla gegn því skal vegabréfsáritun ekki veitt. Sama gildir ef ástæða er til að vefengja uppgefinn tilgang ferðar útlendinga hingað til lands eða réttmæti upplýsinga sem hann hefur veitt, svo og þegar grunur leikur á að umsækjandi eða barn hans muni sæta misnotkun eða ofbeldi. Þegar stjórnvald telur sérstaka ástæðu til er heimilt að óska eftir umsögn lögreglu til að afla upplýsinga um sakaferil gestgjafa í því skyni að meta hvort umsóknar skuli synjað á grundvelli þessa ákvæðis.

Dómsmálaráðherra setur reglur um vegabréfsáritanir, þar á meðal um skilyrði fyrir að veita þær. Við mat á umsókn um vegabréfsáritun ber auk þjóðernis að taka tillit til félagslegrar stöðu og hættu á að útlendingur dvelji lengur á Schengen-svæðinu en honum er heimilt. Heimilt er að taka tillit til reynslu og framkvæmdar annarra Schengen-ríkja við mat á umsókn um vegabréfsáritun.

5. gr.

Í stað 2. mgr. 8. gr. laganna koma þrjár nýjar málsgreinar sem orðast svo:

Eftirtöldum útlendingum er heimilt að dveljast hér á landi án dvalarleyfis:

- a. dönskum, finnskum, norskum og sænskum ríkisborgurum,
- b. útlendingi sem öðlaðist íslenskan ríkisborgararétt við fæðingu en hefur misst hann eða afsalað sér honum,
- c. útlendingi sem á íslenskan ríkisborgara að foreldri ef hann hefur haft fasta búsetu og dvalarleyfi hér á landi samfellt í tvö ár, enda hafi foreldrið haft íslenskan ríkisborgararétt ekki skemur en fimm ár,
- d. útlendingi sem er lögráða og á íslenskan ríkisborgara að foreldri ef hann hefur haft fasta búsetu og dvalarleyfi hér á landi samfleytt í fimm ár,
- e. útlendingi sem er í hjúskap eða staðfestri samvist með íslenskum ríkisborgara og hefur búið með honum hér á landi og haft dvalarleyfi samfellt í þrjú ár eftir stofnun hjúskapar eða staðfestingu samvistar,

- f. útlendingi sem býr í skráðri sambúð með íslenskum ríkisborgara og hefur haft fasta búsetu og dvalarleyfi hér á landi samfellt í fimm ár frá skráningu sambúðarinnar, enda séu bæði ógift og hinn íslenski ríkisborgari hafi haft ríkisborgararétt ekki skemur en fimm ár.

Dómsmálaráðherra getur sett reglur um frekari undanþágur frá kröfu um dvalarleyfi.

Útlendingastofnun er heimilt að gefa út skírteini til staðfestingar á því að útlendingur þurfi ekki dvalarleyfi hér á landi.

6. gr.

10. gr. laganna orðast svo ásamt fyrirsögn:

Umsókn um dvalarleyfi.

Útlendingur sem sækir um dvalarleyfi í fyrsta skipti skal sækja um leyfið áður en hann kemur til landsins og er honum óheimilt að koma til landsins fyrir en umsóknin hefur verið samþykkt. Frá þessu má víkja ef ríkar sanngirniasátæður mæla með því eða samkvæmt reglum sem dómsmálaráðherra setur.

Útlendingastofnun tekur ákvörðun um dvalarleyfi. Umsækjandi skal undirrita umsóknina eigin hendi þar sem m.a. komi fram að hann samþykki að gangast undir læknisskoðun innan tveggja vikna frá komu til landsins í samræmi við gildandi lög og fyrirmæli heilbrigðisyfirvalda. Umsókninni skal fylgja ljósmynd af umsækjanda og skal hann undirrita eigin hendi umsóknina þar sem m.a. komi fram að hann samþykki að gangast undir læknisskoðun innan tveggja vikna frá komu til landsins í samræmi við gildandi lög og fyrirmæli heilbrigðisyfirvalda. Umsókn um dvalarleyfi skulu einnig fylgja öll þau gögn og vottorð sem Útlendingastofnun gerir kröfu um til staðfestingar á að umsækjandi uppfylli skilyrði sem lög og reglugerðir kveða á um, svo sem sakavottorð, heilbrigðisvottorð og staðfesting á framfærslu og sjúkratryggingu. Dómsmálaráðherra er heimilt að setja í reglugerð nánari fyrirmæli um hvaða gögn og vottorð umsækjandi skuli leggja fram.

7. gr.

Á eftir 10. gr. laganna kemur ný grein, 10. gr. a, er orðast svo ásamt fyrirsögn:

Utgáfa dvalarleyfis.

Dvalarleyfi verður ekki gefið út fyrir en umsókn um dvalarleyfi hefur verið samþykkt, útlendingur er kominn til landsins, hefur gengist undir læknisskoðun samkvæmt vottorði heilbrigðisstofnunar og gengið frá skráningu heimilisfangs hér á landi. Útlendingastofnun gefur út skírteini til staðfestingar á veitingu dvalarleyfis. Skírteini er gefið út á nafn útlendingins sem er handhafi dvalarleyfisins. Í því skyni að unnt sé að bera kennsl á rétthafa dvalarleyfis og staðreyna að handhafi þess sé sá sem hann kveðst vera skal tekin stafræn mynd af umsækjanda og prentuð á skírteinið. Í sama tilgangi er dómsmálaráðherra heimilt að ákveða að dvalarleyfisskírteini skuli innihalda örflögu með þeim upplýsingum sem skráðar eru á kortið auk fingrafara handhafa. Í skírteininu skal m.a. koma fram nafn útlending, ríkisfang hans, nafn atvinnurekanda þegar það á við og gildistími dvalarleyfisins.

8. gr.

11. gr. laganna orðast svo ásamt fyrirsögn:

Grunnskilyrði dvalarleyfis.

Heimilt er að veita útlendingi dvalarleyfi í samræmi við ákvæði 12. gr. – 12. gr. e eða 13. gr. samkvæmt umsókn uppfylli hann eftirtalin grunnskilyrði:

- a. framfærsla hans, sjúkratrygging og húsnæði sé tryggt, samkvæmt nánari reglum sem dómsmálaráðherra setur,

- b. hann uppfylli skilyrði fyrir dvalarleyfi sem fram koma í lögum þessum og reglum skv. 1. mgr. 3. gr.,
- c. hann samþykki að gangast undir læknisskoðun innan tveggja vikna frá komu til landsins í samræmi við gildandi lög og fyrirmæli heilbrigðisyfirvalda,
- d. ekki liggi fyrir atvik sem valdið geta því að honum verði meinuð landgangna hér á landi eða dvöl samkvæmt öðrum ákvæðum laganna.

Framfærsla útlendings skv. a-lið 1. mgr. telst trygg ef hann fær launatekjur eða greiðslur af sjálfstæðri atvinnustarfsemi sem nægja til framfærslu hans, hann fær tryggar reglulegar greiðslur sem nægja til framfærslu hans, hefur nægilegt eigið fé til framfærslu meðan á dvölinni stendur eða fær námslán eða námsstyrk sem nægir til framfærslu hans. Eigið fé, námslán eða námsstyrkur viðkomandi þarf að vera í gjaldmiðli sem skráður er hjá Seðlabanka Íslands. Framfærsla getur stuðst við fleiri en einn lið og telst þá trygg ef útlendingurinn sýnir fram á að samanlögð fjárráð hans nægi til framfærslunnar. Atvinnuleysisbætur eða greiðslur í formi félagslegrar aðstoðar ríkis eða sveitarfélags teljast ekki til tryggrar framfærslu samkvæmt þessu ákvæði. Hið sama gildir um greiðslur úr almannatryggingum sem útlendingurinn öðlast rétt til á grundvelli búsetu hér á landi.

Þegar sérstaklega stendur á er heimilt að veita dvalarleyfi til útlendings sem til landsins kemur í lögætum og sérstökum tilgangi að fullnægðum skilyrðum 1. og 2. mgr., þrátt fyrir að hann uppfylli ekki skilyrði fyrir dvalarleyfi skv. 12. gr. – 12. gr. e eða 13. gr. Slíkt dvalarleyfi skal eigi veitt til lengri tíma en eins árs í senn og getur ekki verið grundvöllur búsetuleyfis.

9. gr.

Í stað orðanna „2. mgr. 11. gr.“ í 2. mgr. 12. gr. laganna, sem verður 51. gr. a, kemur: 12. gr. f.

10. gr.

Á undan 13. gr. laganna koma átta nýjar greinar er orðast svo ásamt fyrirsögnum:

a. (12. gr.)

Dvalarleyfi vegna starfs sem krefst sérfræðipækkingar.

Heimilt er að veita útlendingi dvalarleyfi vegna starfs hér á landi sem krefst sérfræðipækkingar. Skilyrði fyrir veitingu dvalarleyfis samkvæmt ákvæði þessu eru m.a. eftirfarandi:

- a. útlendingur fullnægir skilyrðum 1. og 2. mgr. 11. gr.,
- b. atvinnuleyfi vegna starfs sem krefst sérfræðipækkingar hefur verið veitt í samræmi við lög um atvinnuréttindi útlendinga.

Dvalarleyfi samkvæmt ákvæði þessu skal í fyrsta skipti eigi veitt til lengri tíma en eins árs en þó aldrei til lengri tíma en sem nemur gildistíma atvinnuleyfis. Heimilt er að endurnýja dvalarleyfið í allt að tvö ár í senn enda séu uppfyllt skilyrði 1. mgr.

Leyfi samkvæmt ákvæði þessu getur verið grundvöllur búsetuleyfis.

b. (12. gr. a.)

Dvalarleyfi vegna skorts á vinnuafli.

Heimilt er að veita útlendingi dvalarleyfi vegna atvinnuþátttöku á vinnumarkaði hér á landi í samræmi við 9. eða 15. gr. laga um atvinnuréttindi útlendinga. Skilyrði fyrir veitingu dvalarleyfis samkvæmt ákvæði þessu eru m.a. eftirfarandi:

- a. útlendingur fullnægir skilyrðum 1. og 2. mgr. 11. gr.,

b. atvinnuleyfi á grundvelli 9. eða 15. gr. laga um atvinnuréttindi útlendinga hefur verið veitt.

Dvalarleyfi samkvæmt ákvæði þessu skal í fyrsta skipti eigi veitt til lengri tíma en eins árs en þó aldrei til lengri tíma en sem nemur gildistíma atvinnuleyfis. Heimilt er að endurnýja dvalarleyfið í allt að eitt ár til viðbótar.

Heimilt er að endurnýja leyfi til lengri tíma en skv. 2. mgr. þegar um er að ræða skýrt afmarkaða og tímabundna verkframkvæmd sem tekur lengri tíma en þar greinir. Er þá heimilt að veita dvalarleyfi til þess tíma þar til verkframkvæmd lýkur eða til þess tíma sem atvinnuleyfið gildir.

Óheimilt er að veita útlendingi sem haft hefur dvalarleyfi samkvæmt ákvæði þessu leyfi samkvæmt ákvæðinu að nýju fyrir en að lokinni tveggja ára samfelldri dvöl erlendis frá lokum gildistíma leyfisins. Ákvæði þetta á þó ekki við þegar útlendingur starfar hér á landi skemur en sex mánuði á hverjum tólf mánuðum.

Leyfi samkvæmt ákvæði þessu getur ekki verið grundvöllur búsetuleyfis.

c. (12. gr. b.)

Dvalarleyfi íþróttafólks.

Heimilt er að veita útlendingi dvalarleyfi vegna starfa hans sem íþróttamaður eða þjálfari hjá íþróttfélagi innan Íþrótt- og Ólympíusambands Íslands. Skilyrði fyrir veitingu dvalarleyfis samkvæmt ákvæði þessu eru m.a. eftirfarandi:

- a. útlendingur fullnægir skilyrðum 1. og 2. mgr. 11. gr.,
- b. atvinnuleyfi fyrir íþróttafólk hefur verið veitt í samræmi við lög um atvinnuréttindi útlendinga.

Dvalarleyfi samkvæmt ákvæði þessu skal í fyrsta skipti eigi veitt til lengri tíma en eins árs en þó aldrei til lengri tíma en sem nemur gildistíma atvinnuleyfis. Heimilt er að endurnýja það um allt að tvö ár í senn enda séu uppfyllt skilyrði 1. mgr.

Leyfi samkvæmt ákvæði þessu getur ekki verið grundvöllur búsetuleyfis.

d. (12. gr. c.)

Samningar Íslands við önnur ríki um dvöl ríkisborgara þeirra hér á landi.

Heimilt er að veita ríkisborgurum tiltekinna ríkja á aldrinum 18 til 26 ára dvalarleyfi hér á landi að hámarki til eins árs á grundvelli samnings sem íslensk stjórnvöld hafa gert við annað ríki um dvöl ríkisborgara þess hér á landi í þeim tilgangi að kynna sér landið og menningu þess. Skilyrði fyrir veitingu dvalarleyfis samkvæmt ákvæði þessu er m.a. að skilyrði 1. og 2. mgr. 11. gr. séu uppfyllt og að útlendingnum hafi ekki áður verið veitt dvalarleyfi á grundvelli slíks samnings hér á landi.

Leyfi samkvæmt ákvæði þessu getur ekki verið grundvöllur búsetuleyfis.

e. (12. gr. d.)

Dvalarleyfi vegna vistráðninga.

Heimilt er að veita útlendingi dvalarleyfi vegna vistráðninga á heimili fjölskyldu hér á landi. Skilyrði fyrir veitingu dvalarleyfis samkvæmt ákvæði þessu eru m.a. eftirfarandi:

- a. útlendingur fullnægir skilyrðum 1. og 2. mgr. 11. gr.,
- b. útlendingur er ekki yngri en 18 ára eða eldri en 25 ára,
- c. undirritaður samningur um vistráðningu milli aðila liggur fyrir þar sem fram kemur m.a. gildistími samnings, hlunnindi að því er varðar fæði og húsnæði, daglegur vinnutími,

- daglegur og vikulegur hvíldartími, réttur til að stunda nám og ákvæði um sjúkra- og slysatryggingar,
- d. fæði og húsnæði útlendinga er án endurgjalds,
 - e. hinn vistráðni hefur sérherbergi til afnota,
 - f. vistfjölskylda ábyrgist greiðslu á heimflutningi útlendinga að starfstíma loknum, ef um er að ræða ráðningarslit eða ef útlendingur verður óvinnufær um lengri tíma vegna veikinda eða slysa, og
 - g. vistfjölskylda tryggir að hinn vistráðni fái nægjanlegan tíma til íslenskunáms og til að geta sinnt eigin áhugamálum.

Dvalarleyfi samkvæmt ákvæði þessu skal eigi veitt til lengri tíma en eins árs en þó aldrei til lengri tíma en sem nemur ráðningartímanum samkvæmt samningi um vistráðningu. Óheimilt er að endurnýja leyfi samkvæmt ákvæði þessu. Jafnframt er óheimilt að veita útlendingnum dvalarleyfi samkvæmt ákvæði 12. gr. – 12. gr. c fyrr en að lokinni tveggja ára samfelldri dvöl erlendis frá lokum gildistíma leyfisins.

Verði slit á vistráðningu áður en vistráðningartíma samkvæmt samningi aðila er lokið skulu bæði hinn vistráðni og vistfjölskyldan tilkynna það til þess aðila sem hafði milligöngu um ráðninguna og til Útlendingastofnunar. Hinum vistráðna er heimilt að flytjast til nýrrar vistfjölskyldu. Samanlagður dvalartími hjá vistfjölskyldum skal ekki vera lengri en eitt ár.

Útlendingi sem dvelur hér á landi samkvæmt ákvæði þessu er ekki heimilt að vinna almenn störf utan heimilisins á dvalartíma.

Leyfi samkvæmt ákvæði þessu getur ekki verið grundvöllur búsetuleyfis.

Útlendingastofnun skal gefa út nauðsynleg eyðublöð vegna samninga um vistráðningu. Einnig ákveður stofnunin lágmarksfjárhæð vasapeninga fyrir hinn vistráðna. Útlendingastofnun er heimilt að fela stofnun eða fyrirtæki alla milligöngu og eftirlit með vistráðningum. Dómsmálaráðherra setur nánari reglur um dvöl samkvæmt ákvæði þessu, þar á meðal um skilyrði sem útlendingur og viðkomandi fjölskylda þurfa að uppfylla vegna dvalarinnar og um kjör vistráðinna.

f. (12. gr. e.)

Dvalarleyfi vegna náms.

Heimilt er að veita útlendingi sem ætlar að stunda fullt nám hér á landi dvalarleyfi enda fullnægi hann þeim kröfum sem gerðar eru í viðkomandi námi um undirbúning, þar á meðal tungumálakunnáttu. Skilyrði fyrir veitingu dvalarleyfis samkvæmt ákvæði þessu eru m.a. eftirfarandi:

- a. útlendingur fullnægir skilyrðum 1. og 2. mgr. 11. gr., og
- b. stundar fullt nám hér á landi samkvæmt vottorði frá hlutaðeigandi skóla.

Fullt nám telst vera 100% samfelld nám á háskólastigi, iðnnám eða það nám annað sem gerir sambærilegar kröfur til undirbúningsmenntunar og nám á háskólastigi. Einstök námskeið teljast ekki til náms.

Heimilt er að veita erlendum skiptinimum dvalarleyfi samkvæmt ákvæði þessu komi þeir til landsins á vegum viðurkenndra skiptinemasamtaka.

Dvalarleyfi samkvæmt ákvæði þessu skal að jafnaði ekki veitt til lengri tíma en sex mánaða í senn. Heimilt er að endurnýja dvalarleyfi samkvæmt ákvæði þessu á námstíma ef útlendingur fullnægir áfram skilyrðum 1. og 2. mgr. og getur sýnt fram á viðunandi námsárangur. Námsárangur telst viðunandi hafi útlendingur lokið a.m.k. 75% af fullu námi. Við fyrstu endurnýjun dvalarleyfis telst námsárangur viðunandi hafi útlendingur lokið a.m.k. 50% af fullu námi.

Leyfi samkvæmt ákvæði þessu getur ekki verið grundvöllur búsetuleyfis.

g. (12. gr. f.)

Dvalarleyfi á grundvelli mannúðarsjónarmiða.

Heimilt er að veita útlendingi dvalarleyfi, þótt ekki sé fullnægt öllum skilyrðum 11. gr., ef rík mannúðarsjónarmið standa til þess eða vegna sérstakra tengsla hans við landið.

Dvalarleyfi samkvæmt ákvæði þessu skal eigi veitt til lengri tíma en eins árs. Heimilt er að endurnýja dvalarleyfi samkvæmt ákvæði þessu í allt að tvö ár í senn enda hafi forsendur fyrir veitingu leyfisins í upphafi ekki breyst.

Leyfi samkvæmt ákvæði þessu getur verið grundvöllur búsetuleyfis.

h. (12. gr. g.)

Bráðabirgðadvalarleyfi.

Heimilt er, að beiðni útlendinga sem sótt hefur um hæli, að veita honum bráðabirgðadvalarleyfi þar til ákvörðun hefur verið tekin um hælisumsóknina. Einnig er heimilt, að beiðni útlendinga sem hefur fengið endanlega synjun um hæli eða dvalarleyfi sem kemur ekki til framkvæmda að svo stöddu, að veita honum bráðabirgðadvalarleyfi þar til synjunin kemur til framkvæmda. Skilyrði fyrir veitingu dvalarleyfis samkvæmt ákvæði þessu eru m.a. eftirfarandi:

- a. að tekin hafi verið hælisskýrsla af umsækjanda,
- b. að ekki leiki vafi á því hver umsækjandi er,
- c. að ekki liggi fyrir ástæður sem geta leitt til brottvísunar umsækjanda,
- d. að ekki liggi fyrir beiðni um að annað ríki taki við honum á ný, sbr. e-lið 1. mgr. 46. gr.,
- e. að útlendingur hafi veitt upplýsingar og atbeina sinn til að aðstoða við úrlausn máls.

Heimilt er að víkja frá skilyrðum 1. mgr. þegar sérstaklega stendur á.

Dvalarleyfi samkvæmt ákvæði þessu skal að jafnaði eigi veitt til lengri tíma en sex mánaða. Heimilt er að endurnýja dvalarleyfi samkvæmt ákvæði þessu í allt að eitt ár samkvæmt ákvörðun Útlendingastofnunar.

Ákvæði IV., V. og VII. kafla stjórnsýslulaga um andmælarétt, um birtingu ákvörðunar, rökstuðning o.fl. og um stjórnsýslukæru, og viðeigandi ákvæði V. kafla laga þessara, gilda ekki um ákvörðun um bráðabirgðadvalarleyfi. Bráðabirgðadvalarleyfi hefur ekki önnur réttaráhrif en þau sem sérstaklega er getið í lögum eða reglugerð.

Leyfi samkvæmt ákvæði þessu getur ekki verið grundvöllur búsetuleyfis.

11. gr.

13. gr. laganna orðast svo ásamt fyrirsögn:

Dvalarleyfi fyrir aðstandendur.

Nánustu aðstandendur íslensks ríkisborgara eða annars norræns ríkisborgara sem búsettur er hér á landi eða útlendingur sem dvelst hér á landi á grundvelli dvalarleyfis skv. 12. gr., 12. gr. b og 12. gr. f eða á grundvelli búsetuleyfis geta samkvæmt umsókn fengið dvalarleyfi, enda liggi ekki fyrir atvik sem greinir í d-lið 1. mgr. 11. gr., auk þess sem framfærsla, sjúkra-trygging og húsnæði skal vera tryggt, sbr. a-lið 1. mgr. 11. gr. Sama gildir um nánustu aðstandendur þeirra sem stunda doktorsnám hér á landi á grundvelli 12. gr. e.

Nánustu aðstandendur í skilningi 1. mgr. eru maki, sambúðarmaki og samvistarmaki, börn viðkomandi yngri en 18 ára á hans framfæri og í hans forsjá, ættmenni hans eða maka í beinan legg eldri en 66 ára og á þeirra framfæri.

Nú er rökstuddur grunur um að til hjúskapar, staðfestrar samvistar eða sambúðar hafi verið stofnað í þeim tilgangi einum að afla dvalarleyfis, og ekki er sýnt fram á annað með óyggjandi hætti, og veitir það þá ekki rétt til dvalarleyfis. Sama gildir ef rökstuddur grunur er um að ekki hafi verið stofnað til hjúskapar eða staðfestrar samvistar með vilja beggja hjóna eða ef stofnun hjúskapar eða staðfestrar samvistar brýtur í bága við allsherjarreglu og meginreglu íslenskra laga. Ef annar makinn er 24 ára eða yngri skal ávallt kanna hvort málsatvik eru með þeim hætti sem um getur í 1. og 2. másl.

Dvalarleyfi samkvæmt ákvæði þessu verður ekki veitt ef nánasti aðstandandi umsækjanda hefur á síðustu fimm árum hlotið dóm eða verið látinn sæta öryggisráðstöfunum fyrir brot á ákvæðum XXI.–XXIV. kafla almennra hegningarlaga, nema synjun um dvalarleyfi mundi fela í sér ósanngjarna ráðstöfun gagnvart honum eða nánustu ættingjum hans. Útlendingastofnun er heimilt að afla sakavottorðs aðstandanda í því skyni að meta hvort umsóknar skuli synjað á grundvelli þessa ákvæðis.

Dvalarleyfi samkvæmt ákvæði þessu skal í fyrsta skipti eigi veitt til lengri tíma en eins árs. Dvalarleyfi aðstandanda útlendinga, sem dvelst hér á landi á grundvelli dvalar- eða búsetuleyfis, getur þó aldrei gilt lengur en leyfi þess síðarnefnda. Heimilt er að endurnýja dvalarleyfi á grundvelli þessa ákvæðis samkvæmt umsókn ef skilyrði þess eru enn uppfyllt. Þá er heimilt að endurnýja dvalarleyfi útlendinga sem dvalið hefur hér á landi á grundvelli ákvæðisins fram að 18 ára aldri en missir rétt til dvalar á grundvelli þess við 18 ára aldur, enda séu skilyrði 1. mgr. 11. gr. uppfyllt og hann stundar annaðhvort nám eða störf hér á landi.

Ef hjúskap, staðfestri samvist eða sambúð er slitið vegna þess að útlendingur eða barn hans hefur sætt misnotkun eða ofbeldi í sambandinu er, þegar sérstaklega stendur á og ríkar sanngirnisástæður mæla með, jafnframt heimilt að endurnýja dvalarleyfi samkvæmt ákvæði þessu þrátt fyrir breyttar forsendur dvalar hér á landi að uppfylltum skilyrðum 1. mgr. 11. gr. Skal þá m.a. litið til lengdar hjúskapar, staðfestrar samvistar eða sambúðar og tengsla útlendinga við landið.

Dvalarleyfi sem aðstandandi fær samkvæmt þessu ákvæði getur verið grundvöllur búsetuleyfis nema útlendingurinn sem hann leiðir rétt sinn af hafi dvalarleyfi sem skapar ekki slíkan grundvöll.

12. gr.

14. gr. laganna orðast svo ásamt fyrirsögn:

Endurnýjun dvalarleyfis.

Endurnýja má dvalarleyfi útlendinga að fenginni umsókn ef skilyrðum leyfisins er áfram fullnægt. Ef sérstaklega stendur á er þó heimilt að víkja frá skilyrði um trygga framfærslu skv. a-lið 1. mgr. 11. gr. hafi framfærsla verið ótrygg um skamma hríð vegna atvinnuleysis, slyss eða veikinda og ríkar sanngirnisástæður mæla með því.

Útlendingur sem óskar eftir endurnýjun dvalarleyfis skal sækja um hana eigi síðar en fjórum vikum áður en dvalarleyfi fellur úr gildi. Sé sótt um endurnýjun innan tilskilins frests er útlendingi heimilt að dveljast hér á landi þar til ákvörðun hefur verið tekin um umsókn hans. Að öðrum kosti skal útlendingur hverfa úr landi áður en leyfi hans rennur út.

Útlendingastofnun getur í undantekningartilvikum heimilað útlendingi áframhaldandi dvöl þar til ákvörðun hefur verið tekin um umsókn um endurnýjun leyfis sem borist hefur eftir þann frest sem um getur í 2. mgr. ef afsakanlegt er að umsókn hafi ekki verið skilað fyrir eða ríkar sanngirnisástæður mæla með því.

Útlendingastofnun tekur ákvörðun um að fella dvalarleyfi niður þegar leyfishafi hefur dvalist erlendis samfelld lengur en þrjá mánuði. Þegar lögheimili útlendings hefur verið skráð erlendis í þrjá mánuði fellur dvalarleyfið sjálfkrafa niður. Þótt dvalarleyfi falli niður kemur það ekki í veg fyrir að útlendingur geti sótt um endurnýjun samkvæmt ákvæði þessu ef það er gert innan upphaflegs gildistíma dvalarleyfisins og sanngirnisástæður mæla með því.

13. gr.

15. gr. laganna orðast svo ásamt fyrirsögn:

Búsetuleyfi.

Heimilt er að veita útlendingi búsetuleyfi hafi hann dvalið hér á landi samfelld síðustu fjögur ár samkvæmt dvalarleyfi sem getur verið grundvöllur búsetuleyfis. Skilyrði fyrir veitingu búsetuleyfis eru m.a. eftirfarandi:

- a. Útlendingur hefur sótt námskeið í íslensku fyrir útlendinga.
- b. Ekki liggja fyrir ástæður sem valdið geta því að honum verði vísað úr landi, sbr. 1. mgr. 20. gr.
- c. Útlendingur sýnir fram á að framfærsla hans hafi verið trygg á dvalartíma hans og að hann hafi getað og geti framfleytt sér hérlendis með löglegum hætti. Útlendingastofnun er m.a. heimilt að afla skattframtala og gagna frá skattyfirvöldum því til staðfestingar. Greiðslur almannatrygginga, atvinnuleysisbætur eða greiðslur í formi félagslegrar aðstoðar ríkis eða sveitarfélags teljast ekki til tryggrar framfærslu samkvæmt þessu ákvæði. Heimilt er að víkja frá þessu skilyrði ef framfærsla hefur verið ótrygg um skamma hríð og ríkar sanngirnisástæður mæla með því.
- d. Útlendingur hefur haft dvalarleyfi á sama grundvelli síðustu fjögur ár áður en umsókn um búsetuleyfi er lögð fram og skilyrði þess leyfis eru enn uppfyllt.
- e. Útlendingur eigi ekki ólukið máli í refsivörslukerfinu þar sem hann er grunaður eða sakaður um refsiverða háttsemi.

Búsetuleyfi felur í sér rétt til ótímabundinnar dvalar hér á landi.

Heimilt er að veita barni sem fæðist eftir að forsjárforeldri kemur til landsins búsetuleyfi enda hafi foreldrið búsetuleyfi hér á landi.

Útlendingastofnun tekur ákvörðun um búsetuleyfi. Útlendingur sem óskar eftir búsetuleyfi skal sækja um leyfið til Útlendingastofnunar eigi síðar en fjórum vikum áður en dvalarleyfi fellur úr gildi. Honum er heimilt að dveljast hér á landi þar til ákvörðun hefur verið tekin um umsókn hans, enda hafi umsóknin borist Útlendingastofnun innan tilskilins frests. Ákvæði 2. og 3. mgr. 14. gr. eiga við um umsóknir sem síðar berast.

Útlendingastofnun tekur ákvörðun um að fella búsetuleyfi niður þegar leyfishafi hefur dvalist erlendis samfelld lengur en 18 mánuði. Þegar lögheimili útlendings hefur verið skráð erlendis í 18 mánuði fellur búsetuleyfið sjálfkrafa niður. Að fenginni umsókn má heimila útlendingi lengri dvöl erlendis án þess að búsetuleyfið falli úr gildi.

Útlendingastofnun gefur út skirteini til staðfestingar á veitingu búsetuleyfis. Skirteini er gefið út á nafn útlendingsins sem er handhafi leyfisins. Ákvæði 10. gr. a eiga við um útgáfu skirteinis til staðfestingar á búsetuleyfi.

Dómsmálaráðherra setur nánari reglur um búsetuleyfi, þar á meðal um lengri dvöl erlendis skv. 5. mgr. og um námskeið í íslensku fyrir útlendinga skv. 1. mgr. Þar skal kveðið á um lengd námskeiðs, lágmarkstímasókn og vottorð til staðfestingar á þátttöku. Einnig er heimilt að kveða þar á um undanþágu frá þátttöku í námskeiði fyrir útlendinga sem náð hafa viðhlítandi þekkingu í íslensku og um próf því til staðfestingar. Þá er í reglugerðinni heimilt að kveða á um gjald vegna þátttöku í námskeiði eða prófi.

14. gr.

Við 16. gr. laganna bætist ný málsgrein sem orðast svo:

Eftir afturköllun leyfis á grundvelli rangra upplýsinga eða þess að leynt var atvikum sem verulega þýðingu gátu haft við útgáfu leyfis skal réttarstaða útlendingsins samkvæmt lögum þessum vera sem hann hefði aldrei fengið útgefið leyfi.

15. gr.

Við 3. mgr. 20. gr. laganna bætist nýr málslíður sem orðast svo: Dómsmálaráðherra setur nánari reglur um endurkomubann.

16. gr.

Við 23. gr. laganna bætast tvær nýjar málsgreinar sem orðast svo:

Útlendingastofnun er heimilt að fengnu samþykki dómsmálaráðherra að veita umsóknum skv. 12. gr., 12. gr. a og 12. gr. e forgangsafrgreiðslu.

Útlendingastofnun er heimilt að veita umsóknum skv. 12. gr. og 12. gr. a hraðafgreiðslu á grundvelli yfirlýsingar atvinnurekanda sem fengið hefur viðurkenningu Útlendingastofnunar. Atvinnurekandi skal lýsa því yfir að öll skilyrði dvalarleyfis séu uppfyllt og að hann muni skila inn fullnægjandi gögnum fyrir hönd útlendings. Dómsmálaráðherra getur sett reglur um beitingu þessarar heimildar, þar á meðal um þau skilyrði sem atvinnurekendur þurfa að uppfylla til að hljóta viðurkenningu.

17. gr.

1. mgr. 26. gr. laganna orðast svo:

Stjórnvöldum sem fara með málefni útlendinga er heimilt að láta erlendum stjórnvöldum í té upplýsingar um útlending vegna meðferðar á máli er varðar vegabréfsáritun, dvalarleyfi eða hæli að því marki sem nauðsynlegt er vegna samninga sem Ísland hefur gert um viðmiðanir og fyrirkomulag við að ákvarða hvaða ríki skuli fara með beiðni um hæli sem lögð er fram á Íslandi eða í einhverju samningsríkjanna.

18. gr.

7. mgr. 29. gr. laganna orðast svo:

Ef útlendingur neitar að gefa upp hver hann er, rökstuddur grunur er um að útlendingur gefi rangar upplýsingar um hver hann er eða hann sýnir af sér hegðun sem gefur til kynna að af honum stafi hættu er heimilt að handtaka útlendinginn og úrskurða í gæsluvarðhald samkvæmt reglum laga um meðferð opinberra mála, eftir því sem við á. Einnig getur lögregla lagt fyrir hann að tilkynna sig eða halda sig á ákveðnu afmörkuðu svæði.

19. gr.

Í stað orðanna „5. mgr. 6. gr.“ í 1. mgr. 30. gr. laganna kemur: 8. mgr. 6. gr.

20. gr.

Í stað orðanna „3. mgr. 14. gr.“ í 1. og 2. mgr. 31. gr. laganna kemur: 2. mgr. 14. gr.

21. gr.

3. og 4. mgr. 33. gr. laganna orðast svo:

Til að tryggja að ákvörðun skv. 1. mgr. verði framkvæmd og í þeim tilvikum sem útlendingur sýnir af sér hegðun sem gefur til kynna að af honum stafi hættu getur lögregla lagt fyrir útlendinginn að:

- a. tilkynna sig,
- b. afhenda vegabréf eða annað kennivottorð, sbr. 5. gr., og
- c. halda sig á ákveðnu afmörkuðu svæði.

Fyrirmæli sem greinir í 3. mgr. má því aðeins gefa að ástæða sé til að ætla að útlendingur muni koma sér undan framkvæmd ákvörðunar skv. 1. mgr. eða í þeim tilvikum sem útlendingur sýnir af sér hegðun sem gefur til kynna að af honum stafi hættu fyrir samfélagið. Við mat á því hvort ástæða sé til að ætla að útlendingur muni koma sér undan framkvæmd ákvörðunar skv. 1. mgr. má taka tillit til almennrar reynslu af undankomu. Fyrirmælin gilda ekki lengur en í fjórar vikur nema útlendingurinn samþykki það eða dómari ákveði samkvæmt reglum um meðferð opinberra mála.

22. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 34. gr. laganna:

- a. Í stað orðanna „6. mgr. 29. gr.“ í 1. mgr. kemur: 7. mgr. 29. gr.
- b. Í stað orðanna „2. mgr. 43. gr.“ í 2. mgr. kemur: 2. mgr. 42. gr.
- c. Í stað orðanna „2. mgr. 11. gr.“ í 2. mgr. kemur: 12. gr. f.

23. gr.

35. gr. laganna orðast svo ásamt fyrirsögn:

Koma og dvöl.

Útlendingur, sem fellur undir reglur EES-samningsins (EES-útlendingur) eða stofnsamnings EFTA (EFTA-útlendingur), má koma til landsins án sérstaks leyfis og dveljast eða starfa hér á landi í allt að þrjú mánuði frá komu hans til landsins, eða allt að sex mánuði ef hann er í atvinnuleit. Dvöl í öðru norrænu landi skal ekki draga frá dvalartímanum.

Útlendingur, sem hvorki er ríkisborgari EES- eða EFTA-ríkis né aðstandandi slíks borgara, má koma til landsins án sérstaks leyfis til að veita þjónustu í allt að 90 starfsdaga á almanaksári sé hann sannanlega starfsmaður þjónustuveitanda á Evrópska efnahagssvæðinu eða í EFTA-ríki.

EES- eða EFTA-útlendingi, sem dvelst eða starfar hér á landi lengur en greinir í 1. mgr., ber að skrá sig og skal hann uppfylla skilyrði 36. gr.

24. gr.

36. gr. laganna orðast svo ásamt fyrirsögn:

Réttur til dvalar.

EES- eða EFTA-útlendingur, þó ekki útlendingur sem greinir í 2. mgr. 35. gr., á rétt til dvalar hér á landi lengur en þrjú mánuði ef hann fullnægir eftirgreindum skilyrðum:

- a. er launþegi sem fellur undir lög um frjálsan atvinnu- og búseturétt launafólks innan Evrópska efnahagssvæðisins, sbr. 2. tölul. V. viðauka við EES-samninginn,
- b. ætlar að stunda sjálfstæða atvinnustarfsemi hér á landi eða veita eða njóta hér þjónustu,
- c. þiggur nægilegar fastar reglubundnar greiðslur eða á nægilegt eigið fé og fellur undir sjúkratryggingu sem ábyrgist alla áhættu meðan dvöl hans hér á landi varir, eða

d. er innritaður hjá viðurkenndri námsstofnun með það að meginmarkmiði að öðlast þar menntun eða starfsþjálfun, fellur undir sjúkratryggingu sem ábyrgist alla áhættu meðan dvöl hans hér á landi varir og getur sýnt fram á trygga framfærslu.

Krefja má EES- eða EFTA-útlending um að framvísa fullnægjandi ferðaskilríkjum og gögnum sem staðfesta að hann uppfylli skilyrði 1. mgr.

Dómsmálaráðherra getur sett nánari reglur um rétt EES- og EFTA-útlendinga til dvalar hér á landi, þar á meðal um skráningu réttar til dvalar og um gögn skv. 2. mgr.

25. gr.

37. gr. laganna orðast svo ásamt fyrirsögn:

Dvöl aðstandenda.

Aðstandandi EES- eða EFTA-útlendingis sem dvelur löglega hér á landi á rétt til að dvelja með honum hérlendis.

Eftirgreindir teljast til aðstandenda útlendingis sem fellur undir 1. mgr. 36. gr.:

- a. maki, sambúðarmaki eða samvistarmaki,
- b. niðji útlendingis, sem dvelur hér á landi skv. 1. mgr. 36. gr., og/eða maka hans, ef niðjinn er yngri en 21 árs eða á framfæri viðkomandi,
- c. ættmenni útlendingis, sem dvelur hér á landi skv. 1. mgr. 36. gr., eða maka hans, í beinan legg og á framfæri viðkomandi.

Aðstandanda EES- eða EFTA-útlendingis, sem hyggst dvelja með honum hér á landi lengur en greinir í 1. mgr. 35. gr. og er sjálfur EES- eða EFTA-útlendingur, ber að skrá sig hér á landi, sbr. 3. mgr. 35. gr.

Aðstandanda sem er ekki EES- eða EFTA-útlendingur ber að sækja um dvalarskírteini innan þriggja mánaða frá komu til landsins.

Dómsmálaráðherra setur nánari reglur um dvöl aðstandenda EES- eða EFTA-útlendingis, þar á meðal um skilyrði fyrir dvöl þeirra hér á landi.

26. gr.

39. gr. laganna orðast svo ásamt fyrirsögn:

Réttur til ótímabundinnar dvalar.

EES- eða EFTA-útlendingur, sem dvalið hefur löglega hér á landi samfelld í fimm ár skv. 1. mgr. 36. gr., á rétt til ótímabundinnar dvalar hér á landi. Sama gildir um aðstandendur hans sem hafa dvalið löglega með honum hér á landi í fimm ár.

Dvöl erlendis í skemmri tíma en samtals sex mánuði á ári, dvöl erlendis vegna herþjónustu eða dvöl í eitt skipti að hámarki í eitt ár vegna meðgöngu, fæðingar, alvarlegs sjúkdóms, náms eða starfsþjálfunar telst ekki rof á samfelldri dvöl skv. 1. mgr.

Réttur til ótímabundinnar dvalar fellur niður ef samfelld dvöl erlendis varir lengur en tvö ár.

Samkvæmt umsókn og að uppfylltum skilyrðum skal gefin út staðfesting á rétti til ótímabundinnar dvalar.

Dómsmálaráðherra setur nánari reglur um skilyrði fyrir ótímabundinni dvöl EES- eða EFTA-útlendingis og aðstandenda hans hér á landi, svo og um undanþágur frá þeim.

27. gr.

40. gr. laganna orðast svo ásamt fyrirsögn:

Brottfall dvalarréttar.

Réttur til dvalar samkvæmt ákvæðum þessa kafla fellur niður ef útlendingur hefur vís-
vitandi veitt rangar upplýsingar, ef um málamyndagerninga að hætti 3. mgr. 13. gr. er að
ræða eða dvöl í öðrum tilgangi en þeim sem samræmist 1. mgr. 36. gr. Sama á við ef um aðra
misnotkun er að ræða.

Réttur til dvalar hér á landi skv. a- eða b-lið 1. mgr. 36. gr. fellur ekki niður vegna tíma-
bundinna veikinda, slyss eða þess að EES- eða EFTA-útlendingur er atvinnulaus gegn vilja
sínnum eftir að hafa starfað hér á landi í meira en eitt ár. Dómsmálaráðherra setur nánari
reglur um takmarkanir á brottfalli dvalarréttar.

Útlendingastofnun tekur ákvörðun um hvort réttur til dvalar samkvæmt ákvæðum þessa
kafla fellur niður.

28. gr.

41. gr. laganna orðast svo ásamt fyrirsögn:

Frávísun.

Heimilt er að vísa EES- eða EFTA-útlendingi frá landi við komu til landsins eða allt að
sjö sólarhringum eftir komu ef:

- a. hann fullnægir ekki reglum sem settar eru um ferðaskilríki eða komu til landsins,
- b. honum hefur verið vísað úr landi og endurkomubann er enn í gildi og honum hefur ekki
verið veitt heimild til að koma til landsins,
- c. um er að ræða háttsemi sem greinir í 1. mgr. 42. gr., eða
- d. það er nauðsynlegt vegna öryggis ríkisins, krefjandi þjóðarhagsmuna eða almannaheil-
brigðis.

Lögreglustjóri tekur ákvörðun um frávísun skv. a- og b-lið 1. mgr., en Útlendingastofnun
skv. c- og d-lið. Nægilegt er að meðferð máls hefjist innan sjö sólarhringa frestsins.

Ef meðferð máls skv. 1. mgr. hefur ekki hafist innan sjö sólarhringa má vísa EES- eða
EFTA-útlendingi frá landi með ákvörðun Útlendingastofnunar samkvæmt ákvæðum b-, c-
og d-liðar innan þriggja mánaða frá komu til landsins.

29. gr.

42. gr. laganna orðast svo ásamt fyrirsögn:

Brottvísun.

Heimilt er að vísa EES- eða EFTA-útlendingi, eða aðstandanda hans, úr landi ef það er
nauðsynlegt með skírskotun til allsherjarreglu eða almannaöryggis.

Brottvísun skv. 1. mgr. má framkvæma ef útlendingurinn sýnir af sér eða ætla má að um
sé að ræða persónubundna háttsemi sem felur í sér raunverulega og nægilega alvarlega ógn
gagnvart grundvallarþjóðfélagssjónarmiðum. Ef útlendingurinn hefur verið dæmdur til
refsingar eða sérstakar ráðstafanir ákvarðaðar má brottvísun af þessari ástæðu því aðeins fara
fram að um sé að ræða háttsemi sem getur gefið til kynna að útlendingurinn muni fremja
refsivert brot á ný.

Einnig er heimilt að vísa EES- eða EFTA-útlendingi úr landi ef hann fullnægir ekki skil-
yrðum um dvöl skv. 36.–38. gr.

Brottvísun felur í sér bann við komu til landsins síðar. Endurkomubannið gildir að jafnaði
ekki skemur en tvö ár. Samkvæmt umsókn má fella endurkomubannið úr gildi ef nýjar
aðstæður mæla með því. Dómsmálaráðherra setur nánari reglur um endurkomubann.

Útlendingastofnun tekur ákvörðun um brottvísun, svo og um heimild útlendings sem vísað hefur verið úr landi til endurkomu.

30. gr.

43. gr. laganna orðast svo ásamt fyrisögn:

Takmarkanir á heimild til brottvísunar.

Brottvísun skal ekki ákveða ef það með hliðsjón af málsatvikum og tengslum útlendingsins við landið mundi fela í sér ósanngjarna ráðstöfun gagnvart honum eða nánustu ættingjum hans. Við matið skal m.a. taka mið af lengd dvalar á Íslandi, aldri, heilsufari, fjölskyldu- og fjárhagsaðstæðum og tengslum viðkomandi við heimaland.

Ekki er heimilt að vísa brott EES- eða EFTA-útlendingi, eða aðstandanda hans, sem hefur varanlega búsetu hér á landi, sbr. 39. gr., nema alvarlegar ástæður er varða allsherjarreglu eða almannaöryggi krefjist þess.

Hafi EES- eða EFTA-útlendingur dvalið löglega hér á landi lengur en í tíu ár verða ástæður brottvísunar skv. 42. gr. að vera brýnar. Sama gildir um ólögráða EES- eða EFTA-útlending, nema annað verði talið nauðsynlegt vegna hagsmuna hans.

31. gr.

Í stað orðanna „2. mgr. 11. gr.“ í 2. mgr. 45. gr. laganna kemur: 12. gr. f.

32. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 46. gr. laganna:

- a. E-liður 1. mgr. orðast svo: krefja má annað ríki, sem tekur þátt í samstarfi á grundvelli samninga sem Ísland hefur gert um viðmiðanir og fyrirkomulag við að ákvarða hvaða ríki skuli fara með beiðni um hæli sem lögð er fram á Íslandi eða í einhverju samningsríkjanna, um að taka við.
- b. Við greinina bætist ný málsgrein, svohljóðandi:
Dómsmálaráðherra getur sett reglur um málsmeðferð samkvæmt þessum kafla.

33. gr.

1. mgr. 55. gr. laganna orðast svo:

Útlendingastofnun og lögreglu er heimil vinnsla persónuupplýsinga, þar á meðal þeirra sem viðkvæmar geta talist, að því marki sem slík vinnsla telst nauðsynleg við framkvæmd laganna. Að því marki sem nauðsynlegt er til að tryggja að útlendingar dvelji og starfi löglega hér á landi er heimilt við vinnslu persónuupplýsinga að samkeyra upplýsingar Útlendingastofnunar, Vinnumálastofnunar, lögreglu, skattýfirvalda og þjóðskrár. Slíkar samkeyrslur skulu gerðar án þess að upplýsingar úr skráum einstakra stofnana séu sendar öðrum þessara stofnana umfram það sem nauðsynlegt er til skoðunar á fyrir fram skilgreindu athugunarefni. Að öðru leyti fer um meðferð persónuupplýsinga samkvæmt lögum um persónuvernd og meðferð persónuupplýsinga.

34. gr.

Með lögum þessum er m.a. innleidd tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2004/38/EB um rétt ríkisborgara ríkja Evrópusambandsins og fjölskyldna þeirra til frjálsrar farar og dvalar eins og hún var tekin upp í samninginn um Evrópska efnahagssvæðið með ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 158/2007 frá 7. desember 2007 um breytingu á V. viðauka (Frelsi launþega til flutninga) og VIII. viðauka (Staðfesturéttur) við EES-samninginn frá 2.

maí 1992. Jafnframt er ríkisstjórninni heimilt að staðfesta fyrir Íslands hönd áðurgreinda ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar.

35. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. ágúst 2008.

Ákvæði til bráðabirgða.

Dvalarleyfi og búsetuleyfi sem veitt hafa verið fyrir gildistöku laga þessara halda gildi sínu. Þeir sem fengið hafa útgefið dvalarleyfi vegna atvinnuþátttöku án takmarkana fyrir gildistöku laganna geta óskað endurnýjunar á leyfum sínum skv. 12. gr. a laga um útlendinga þrátt fyrir að skilyrðið um skort á vinnuafli sé ekki uppfyllt enda fullnægi þeir öðrum skilyrðum ákvæðisins. Handhafi slíks leyfis getur sótt um búsetuleyfi skv. 15. gr. laganna og aðstandendur hans geta sótt um dvalarleyfi skv. 13. gr. þeirra þrátt fyrir ákvæði 5. mgr. 12. gr. a og 1. mgr. 13. gr. laganna.

Samþykkt á Alþingi 30. maí 2008.